

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

RESOLUCIÓ D'ARXIU de la Informació Prèvia núm. 421/2014, referent a l'Institut de Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona.

Antecedents

1.- En data 22/09/2014 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'una persona pel qual formulava denúncia contra l'Institut de Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona (en endavant, IMSS), amb motiu d'un presumpte incompliment de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD).

En concret, la persona denunciant (Sra. (...), familiar de la Sra. XXX), exposava al seu escrit de denúncia que personal dels Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona del centre de Casc Antic hauria facilitat a terceres persones dades relatives a la Sra. XXX. La persona denunciant sostenia la seva denúncia, entre d'altres, en el fet d'haver rebut al seu mòbil un SMS dels Serveis Socials on se la citava per ser atesa pel Gabinet Jurídic el dia xx/09/2014, missatge que s'hauria enviat per error al seu mòbil ja que, segons la denunciant, se citava a les terceres persones a les qui s'hauria revelat informació de la Sra. XXX.

2.- L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (IP 421/2014), d'acord amb el que preveu l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, en relació amb la DT 2^a de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, per tal d'obtenir més informació sobre les circumstàncies dels fets i els subjectes responsables.

2.1.- En el si d'aquesta fase d'informació es va comprovar que l'Ajuntament de Barcelona és responsable del fitxer "*Sistema d'Informació d'Acció Social*", que té com a finalitat la "*Gestió de les competències pròpies i delegades d'acord amb la Llei 12/2007 d'11 d'octubre, de Serveis Socials*", i el qual es troba inscrit al Registre de Protecció de Dades de Catalunya, dependent d'aquesta Autoritat.

2.2.- També en el marc de la informació prèvia, per mitjà d'ofici de data 08/10/2014, es va requerir l'entitat denunciada per tal que, entre d'altres, donés compliment al següent:

- Confirmés que l'IMSS actuava com a encarregat del tractament en relació amb el fitxer "*Sistema d'Informació d'Acció Social*" (en endavant fitxer SIAS) en virtut d'acord signat entre aquesta entitat i l'Ajuntament de Barcelona.
- Aportés una còpia del registre d'accessos al fitxer SIAS en relació amb les dades de la Sra. XXX del període comprès entre el 01/01/2014 fins el 15/09/2014 i concretés les raons que justificarien aquells accessos.
- Informés si l'IMSS tenia constància que el centre de Serveis Socials de Casc Antic hagués facilitat a terceres persones (a banda de a la persona aquí denunciant) informació relativa a la Sra. XXX inclosa al fitxer "*Sistema d'Informació d'Acció Social*". En cas afirmatiu, concretés les persones a qui es va facilitar la informació, la data, el contingut de la informació donada i les raons que haurien justificat aquesta comunicació.

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

- En cas que no constés haver facilitat a terceres persones les dades relatives a la Sra. XXX, donés una explicació al fet que la persona denunciant rebés un SMS dels Serveis Socials de l'Ajuntament per ser atesa pel Gabinet Jurídic, missatge que, segons la denunciant, se li va remetre per error ja que anava dirigit a unes altres persones.

L'IMSS va respondre l'anterior requeriment a través d'escrit de data 27/10/2014, pel qual s'exposava, entre d'altres, el següent:

- Que l'IMSS té la condició d'encarregat del tractament del fitxer SIAS, del qual és responsable l'Ajuntament de Barcelona, en virtut de l'“Acord entre la Gerència de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports i l'Institut Municipal de Serveis Socials de Barcelona per a l'encàrrec de tractament de dades de caràcter personal”, formalitzat entre ambdues entitats el 30/05/2014, que substitueix l'anterior de data 20/09/2012.
- Que l'IMSS té encomanada, entre d'altres, la funció de “*gestionar els Centres de Serveis Socials mitjançant les diferents formes de gestió establertes per la normativa vigent. Això comporta la realització de la prestació dels serveis propis procurant el benestar dels usuaris que acudeixen als mateixos, i per tant, posant-se en contacte, a més de l'usuari que sol·licita ajuda, amb les persones del seu entorn, per afavorir el benestar del mateix, i concretament en el cas de la Sra. XXX, al no estar incapacitada ni total ni parcialment, amb les persones amb les que ella ha autoritzat aquest contacte”.*
- Que, la remissió d'un SMS al telèfon mòbil de la persona denunciant en relació amb una actuació referent a la Sra. XXX, tindria la seva explicació en el fet que fou la mateixa persona ara denunciant qui “*havia demanat expressament que se l'avisés quan es fes qualsevol actuació relacionada amb la seva tia. Així doncs, es va activar el sistema d'alerta de SMS*”. Així mateix, l'IMSS afegia que “*no dóna cap informació que l'usuari no hagi autoritzat*”.

L'entitat denunciada aportava amb el seu escrit la següent documentació: a) L'acord d'encàrrec de tractament al qual s'ha fet referència anteriorment, el qual contempla els extrems previstos a l'article 12 de la LOPD; i, b) El registre d'accessos al fitxer SIAS, en relació amb dades de la Sra. XXX, del període comprés entre el 01/01/2014 fins el 15/09/2014.

2.3.- Per mitjà d'ofici de data 30/10/2014 es va requerir novament l'IMSS per tal que informés sobre les qüestions següents:

- En quines circumstàncies la Sra. XXX havia prestat el seu consentiment per tal que les seves dades fossin comunicades a terceres persones.
- S'identifiqués, en la mesura del possible, quin lligam (familiar, d'amistat, etc.) tindrien amb la Sra. XXX les persones a les qui els Serveis Socials haurien facilitat informació relativa a la seva persona.

L'IMSS va donar resposta l'anterior requeriment mitjançant escrit de data 05/11/2014, en el qual s'exposava el següent:

- Que “*segons consta als nostres arxius, la Sra. XXX va verbalitzar la seva relació de confiança amb aquestes terceres persones amb les que en el passat havia mantingut una*

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

relació anàloga a la de familiars polítics des del 7 de maig de 2014 en la entrevista amb el seu professional de referència, confiança que s'ha mantingut tot aquest temps en diferents actuacions", fins el punt que actualment "es troben convivint en el mateix domicili per voluntat pròpia de la Sra. XXX, manifestada inclús davant els Mossos d'Esquadra en data 15/09/2014".

- Que *"cal insistir en el fet que la Sra. XXX, no es troba incapacitada ni total ni parcialment per Sentència judicial i per tant, la seva capacitat d'obrar es troba plenament conservada i els actes que realitza són totalment vàlids i d'acord amb la seva voluntat".*

Fonaments de Dret

1.- D'acord amb el previst a l'article 2 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, en relació amb l'article 5 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, i l'article 15 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, és competent per dictar aquesta Resolució la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2.- A partir del relat de fets que s'ha exposat a l'apartat d'antecedents, cal analitzar els fets denunciats, concretament, que personal del Centre de Serveis Socials de Casc Antic, quina gestió depèn de l'IMSS, hauria revelat a terceres persones no autoritzades dades relatives a la Sra. XXX (familiar de l'aquí denunciant), usuària del dit Servei.

Convé en primer lloc exposar, de forma resumida, allò que l'IMSS ha manifestat en el marc d'aquestes actuacions en relació amb els fets objecte de denúncia:

- Que els Serveis Socials van contactar amb les persones que la Sra. XXX havia autoritzat per tal de complir amb les funcions que té encomanades.
- Que la Sra. XXX havia verbalitzat al professional de referència dels Serveis Socials la relació de confiança que mantenia amb aquestes terceres persones.
- Que, la Sra. XXX conviu actualment per voluntat pròpia amb aquestes persones, voluntat manifestada inclús davant els Mossos d'Esquadra el 15/09/2014.
- Que la Sra. XXX no es troba incapacitada, per la qual cosa té plena capacitat per autoritzar el contacte dels Serveis Socials amb les persones que consideri oportunes.

En definitiva, que l'IMSS admet que els Serveis Socials van contactar, amb el consentiment de la Sra. XXX, amb terceres persones, per tal de donar compliment a les funcions que té atribuïdes. Però cal remarcar que l'IMSS, en cap dels seus escrits, admet haver facilitat a aquestes terceres persones informació relativa a la Sra. XXX, a banda del mer contacte.

A la vista de la informació que consta en aquestes actuacions, l'únic fet que es pot considerar provat, admès pel mateix IMSS, és que els Serveis Socials van contactar amb terceres persones en relació amb la Sra. XXX. Val a dir que aquest contacte, per si sol, suposa una cessió de dades personals, en concret, de la dada relativa a que la Sra. XXX és usuària dels

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

dits Serveis Socials, de conformitat amb el que determinen les lletres a) i i) de l'article 3 de la LOPD.

“a) Dades de caràcter personal: qualsevol informació referent a persones físiques identificades o identificables.

(...)

i) Cessió o comunicació de dades: qualsevol revelació de dades efectuada a una persona diferent de l'interessat”.

L'article 11 de la LOPD, referent a la comunicació de dades personals, determina el següent:

“1. Les dades de caràcter personal objecte del tractament només poden ser comunicades a un tercer per al compliment de finalitats directament relacionades amb les funcions legítimes del cedent i del cessionari amb el consentiment previ de l'interessat.

2. El consentiment que exigeix l'apartat anterior no és necessari:

a) Quan la cessió està autoritzada en una llei.

b) Quan es tracti de dades recollides de fonts accessibles al públic.

c) Quan el tractament respongui a la lliure i legítima acceptació d'una relació jurídica el desenvolupament, el compliment i el control de la qual impliqui necessàriament la connexió del tractament esmentat amb fitxers de tercers. En aquest cas, la comunicació només és legítima quan es limiti a la finalitat que la justifiqui.

d) Quan la comunicació que s'hagi d'efectuar tingui com a destinatari el defensor del Poble, el ministeri fiscal o els jutges o tribunals o el Tribunal de Comptes, en l'exercici de les funcions que té atribuïdes. Tampoc no cal el consentiment quan la comunicació tingui com a destinatari institucions autonòmiques amb funcions anàlogues al defensor del Poble o al Tribunal de Comptes.

e) Quan la cessió es produeixi entre administracions públiques i tingui com a objecte el tractament posterior de les dades amb finalitats històriques, estadístiques o científiques.

f) Quan la cessió de dades de caràcter personal relatives a la salut sigui necessària per solucionar una urgència que requereixi accedir a un fitxer o per fer els estudis epidemiològics en els termes que estableix la legislació sobre sanitat estatal o autonòmica.

(...)”

En relació amb la concreta comunicació que, tal com s'ha apuntat, es considera provada, cal remarcar que l'IMSS afirma que el Serveis Socials comptaven amb el consentiment de la Sra. XXX per contactar amb determinades persones, però el cert és que no s'ha acreditat aquest consentiment. Així les coses, procedeix analitzar si concorre en el cas analitzat alguna de les previsions de l'apartat segon de l'article 11 de la LOPD transcrit, que habiliten la cessió de dades sense comptar amb el consentiment de la persona afectada.

La Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de Serveis Socials, es refereix nombroses vegades al llarg del seu articulat a “l'entorn” -social o familiar- i al “nucli de convivència” de les persones usuàries dels Serveis Socials (així, entre d'altres, els articles 4.f), 12.1.h) i 17 apartats c) i g)). Pel que aquí interessa, cal remarcar allò que determina el citat apartat c) de l'article 17, que preveu com a una de les funcions dels Serveis Socials bàsics: “*Valorar i fer els diagnòstics social,*

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

socioeducatiu i sociolaboral de les situacions de necessitat social a petició de l'usuari o usuària, del seu entorn familiar, convivencial o social o d'altres serveis de la Xarxa de Serveis Socials d'Atenció Pública, d'acord amb la legislació de protecció de dades". Així doncs, el contacte dels Serveis Socials amb l'entorn familiar, convivencial o social de l'usuari/ària dels Serveis Socials trobaria la seva habilitació en aquest precepte, atès que difícilment aquests serveis podrien fer una valoració i diagnòstic de l'entorn de l'usuari/ària si no s'estableix algun tipus de relació amb les persones que conformen aquest entorn. I, tot sembla indicar que, en el cas que ens ocupa, aquestes terceres persones amb les que els Serveis Socials van contactar, formaven part de l'entorn més immediat de la Sra. XXX, entorn que òbviament decideix aquesta lliurement, en la mesura que és una persona legalment capacitada.

Per acabar, cal evidenciar, com ja s'ha apuntat, que no hi ha cap prova, a banda de les pròpies manifestacions de la persona aquí denunciant, que permeti sostenir que els Serveis Socials han comunicat a terceres persones més dades personals de la Sra. XXX a banda de la cessió que ha estat objecte d'anàlisi al punt precedent. Així les coses, resulta aplicable aquí el principi de presumpció d'innocència previst a l'art. 137 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, atès que no s'ha pogut acreditar l'existència d'indicis que permetin imputar la comissió d'alguna infracció administrativa de les previstes a la LOPD.

3.- De conformitat amb tot el que s'ha exposat en el fonament de dret segon, i atès que no ha resultat acreditada durant la present informació prèvia l'existència d'indicis racionals que permetin imputar cap fet que pogués ser constitutiu d'alguna de les infraccions previstes a la LOPD, procedeix acordar l'arxiu de les presents actuacions.

L'article 10.2 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, preveu que "(...) *no es formularà plec de càrrecs i s'ordenarà el sobreseïment de l'expedient i l'arxiu de les actuacions quan de les diligències i de les proves practicades, en resulti acreditada la inexistència d'infracció o responsabilitat. Aquesta resolució es notificarà als interessats*". I l'art. 20.1) del mateix Decret determina que procedeix el sobreseïment: "*a) Quan els fets no són constitutius d'infracció administrativa, b) Quan no hi ha indicis racionals d'haver-se produït els fets que han estat la causa de la iniciació del procediment*".

Per tot això,

RESOLC

Primer.- Arxivar les actuacions d'informació prèvia número 421/2014, relatives a l'Institut de Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

Segon.- Notificar aquesta Resolució a l'Institut de Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona i comunicar-la a la persona denunciant.

Tercer.- Ordenar la publicació de la Resolució al web de l'Autoritat (www.apd.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb l'article 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, l'entitat denunciada pot interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 116 i següents de la Llei 30/1992 o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els Jutjats del Contenciós Administratiu, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, l'entitat denunciada pot interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora

M. Àngels Barbarà i Fondevila

Barcelona, 27 de març de 2015